

Uchwała Nr IX/70/24
Rady Miejskiej w Chodczu
z dnia 27 grudnia 2024r.

w sprawie ustanowienia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz. 1465) w związku z art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151), **Rada Miejska w Chodczu uchwała, co następuje:**

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Chodcza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025r.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Chodecz.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Anna Twardowska

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art.4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, program o którym mowa, uchwała Rada Gminy.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież (np. niekontrolowane korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych).

Program realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu współpracując z :

- ✓ Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ służbą zdrowia,
- ✓ policją,
- ✓ placówkami oświatowymi.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożycia alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych, działalności wychowawczej i informacyjnej, ograniczenia dostępności do używek, zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków oraz ich usuwania.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok

I. Wstęp

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Nadmierne picie alkoholu jest jedną z najważniejszych przyczyn złej kondycji zdrowotnej naszej populacji. W odróżnieniu od innych substancji uzależniających, alkohol powoduje szczególnie wiele zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania zarówno w wyniku przewlekłego nadużywania, jak i spożycia jednorazowej dawki. Niebagatelny jest też jego wpływ na funkcjonowanie społeczne, rodzinne, zawodowe, emocjonalne i zdrowotne.

1. Problem alkoholowy.

Problemy społeczne spowodowane alkoholem dotyczą:

- pijącej jednostki (bezrobocie, samobójstwa, skrócenie długości życia osób uzależnionych, zaburzenia rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej nastolatków, bezdomność i włóczęgostwo, śmierć spowodowana przedawkowaniem lub spożyciem toksycznych rodzajów alkoholu)
- życia rodzinnego (kłótnie, przemoc, niechciane ciążę, demoralizacja, zubożenie, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich, rozkład rodziny, zaburzenia emocjonalne i psychosomatyczne u dzieci i innych członków rodziny)
- środowiska pracy (absencja, spadek wydajności i pogorszenie jakości pracy, większa wypadkowość)
- naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (wzrost przestępczości, prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu, wypadki, niestosowne, agresywne zachowania w miejscach publicznych)
- przestępstw i wykroczeń związanych z obrotem alkoholem (nielegalna produkcja i sprzedaż napojów alkoholowych, sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym, zabroniona prawem reklama).

W Polsce rozmiary problemów alkoholowych są tak wielkie, że można traktować je jako epidemię społeczną, która w sposób bezpośredni bądź pośredni dotyczy większości Polaków. Z drugiej zaś strony trzeba pamiętać, że problemy alkoholowe dotyczą bezpośrednio konkretnych ludzi i mają ścisły związek z ich osobistą sytuacją życiową, z rodzajem więzi międzyludzkich. Z tego wynika, że można mówić zarówno o społecznym, jak i osobowościowym podłożu zagrożeń i problemów alkoholowych.

Według opinii rozpowszechnionych w naszym kraju, uzależnienie od alkoholu odnosi się wyłącznie do stanu zaawansowanej degradacji fizycznej, psychicznej, duchowej i materialnej, będącej konsekwencją nadużywania alkoholu przez długi czas. Wciąż jeszcze niewielu zdaje sobie sprawę, że schemat człowieka, który utracił zdrowie, rodzinę, pracę i który leży na ziemi w stanie upojenia alkoholowego odnosi się już do końcowego stadium choroby/. W początkowych fazach uzależnienia dany człowiek może jeszcze normalnie funkcjonować w wielu dziedzinach życia i zwykle tylko specjaliści są w stanie rozpoznać, że jest już człowiekiem uzależnionym od alkoholu. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą niszczącą człowieka we wszystkich sferach jego człowieczeństwa. Zaburza więzi interpersonalne oraz powoduje stopniową utratę wolności i odpowiedzialności. Nadużywanie alkoholu sprawia, że osoba uzależniona przestaje racjonalnie myśleć i funkcjonować. Na drugi plan

schodzą najbliżsi i relacje z nimi. Niebezpieczne, jednak bardzo powszechne, stają się sytuacje, kiedy pijani rodzice zapominają o swoich podopiecznych.

W rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym najbardziej cierpią dzieci.

2. Problem narkotykowy.

Również problem narkomanii dotyczy różnych osób, niezależnie od wykształcenia, statusu społecznego, płci, poglądów czy wieku. Współcześnie bardzo często słyszy się, że po narkotyki sięgają już najmłodszy, nawet dzieci w wieku 12 lat. Wszelkie badania pokazują, że mimo wielu przypadków tragicznych następstw spożywania narkotyków, z roku na rok wzrasta ilość osób od nich uzależnionych. Warto teraz postawić pytanie, dlaczego ludzie po nie sięgają, jakie mają do tego powody i kto jest najbardziej narażony na to, by stać się narkomanem?

Teoretycznie każdy z nas pod wpływem pewnych uwarunkowań narażony jest na uzależnienie się od narkotyków. Przyczyn prowadzących młodzież do nałogu jest bardzo dużo, możemy uwzględnić m.in. przeżywane trudności, modę, nudę czy też niedojrzałą osobowość. Ponadto młodzież pod presją znajomych czy z chęci spróbowania czegoś nowego i dobrej zabawy coraz częściej sięga po dopalacze, tabletki przeciwbólowe, marihuanę, ekstazy czy inne środki wywołujące uczucie tzw. „fazy”, czy też chwilowego relaksu. Nastolatek używając narkotyku nie myśli o ewentualnych konsekwencjach, bliższych czy oddalonych w czasie. Naukowcy twierdzą, że najbardziej narażone na uzależnienie od narkotyków są osoby, które cechuje brak pewności siebie, a także brak pewnych umiejętności, takich jak: rozwiązywanie problemów, konstruktywne radzenie sobie z problemami czy asertywność. W celu dodania odwagi, poczucia większej wartości i pewności takie osoby sięgają po środki uzależniające, które pomogą im się „wyluzować”. Częstą przyczyną sięgania po narkotyki są także wszelkie nieprawidłowości w środowisku rodzinnym i społecznym. Można tutaj wymienić chociażby problemy rodzinne tj. brak kontaktów między członkami rodziny, brak więzi emocjonalnej, spożywanie alkoholu przez rodziców. Mogą także wystąpić problemy w szkole związane ze stresem czy brakiem akceptacji w grupie rówieśniczej.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż o tym, czy konkretna osoba sięgnie po narkotyki decyduje typ psychiki, osobowości. Każdy z nas jest inny, różnimy się nie tylko pod względem zewnętrznym, ale także wewnętrznym, mamy inne potrzeby, wartości czy też wymagania od życia. Niektórzy ludzie są bardziej podatni na wpływ czynników takich jak: działanie grupy rówieśniczej, moda czy też trudne sytuacje życiowe, z którymi musi poradzić sobie człowiek. Należy więc mieć na uwadze fakt, że typ psychiki kształtuje się w czasie wychowania i rozwoju człowieka, a także jest zależny od wielu czynników, zaś główną rolę odgrywa wpływ rodziców, nauczycieli i wychowawców.

3. Problem uzależnień behawioralnych.

Wśród uczniów szkoły podstawowej wyraźnie można zauważyć i mówić o uzależnieniu od telefonów komórkowych oraz internetu. Zazwyczaj uwaga młodych ludzi skupia się na grach oraz profilach społecznościowych. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że znaczna część społeczności uczniowskiej w głównej mierze większość czasu wolnego spędza na korzystaniu z nowoczesnych technologii.

Zauważa się również, że młodzież woli korzystać z telefonu komórkowego w celu skontaktowania się z rówieśnikami od bezpośrednich relacji z drugim człowiekiem. Niekiedy zdarzają się przypadki, że uczeń nie jest w stanie rozstać się z telefonem nawet na chwilę. Wśród starszej młodzieży szkolnej pojawił się również problem używania papierosów elektronicznych. Częstą przyczyną sięgania po te używki jest chęć zaimponowania rówieśnikom.

Obecnie nikt nie zastanawia się już, czy warto pomagać osobom, a szczególnie dzieciom, rodzinom z problemem alkoholowym czy narkotykowym. Pomaganie powinno oznaczać przede wszystkim zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, uczenie radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu – bez używek. Ale pomaganie to również minimalizowanie, ograniczanie skutków choroby alkoholowej u osoby uzależnionej, jak i jej otoczenia. Zatem udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, występującą przemocą czy innym uzależnieniem musi być jednym z priorytetowych zadań, które podejmują samorządy lokalne w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jako systemu zintegrowanych działań

różnych instytucji, a więc ośrodka pomocy społecznej, szkoły, policji czy służby zdrowia, a także terapeutę uzależnień, pedagoga czy psychologa.

II. Podstawy prawne programu

1. Gminy dysponują największą wiedzą o problemach swojej społeczności, dlatego powinny stosować środki zaradcze i naprawcze dla swoich mieszkańców. Działania lokalne mają największy wpływ na zmianę niewłaściwych postaw i zachowań mieszkańców.

Skala problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych jest na tyle poważna, iż każda gmina zobligowana jest Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz.2151 z późn. zm.) oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz.1939 z późn. zm.) do uchwalania programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Uchwalany program stanowi podstawę do prowadzenia działań mających na celu rozwiązywanie problemów wynikających z zażywania i nadużywania substancji psychoaktywnych. Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, nierzadko tożsame oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw są finansowane z tych samych środków.

Zgodnie z art. 2 ust.4 lit. b Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz.1972 z późn. zm.) elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Wymienione wyżej ustawy określają obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. Ustawodawca określił kierunki polityki wobec problemów alkoholowych i narkotykowych, wskazał zadania z tego zakresu i ich źródła finansowania oraz podmioty odpowiedzialne za ich koordynację.

2. Zadania te obejmują m.in.:

- a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia od środków psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą domową;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- d) wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
- e) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- f) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- g) udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;
- h) prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

3. Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

III. Diagnoza środowiska lokalnego

1. Dane statystyczne.

Gmina Chodecz liczy 5535 mieszkańców, z czego 3423 osoby mieszkają na wsi (dane na 31 października 2024 r.). Z danych Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku wynika, że w gminie jest 281 osób bezrobotnych (w 2023 r. było 278 osób), w tym 199 osób mieszka na wsi, z czego tylko 21 osób ma prawo do zasiłku. Dokumenty źródłowe Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wskazują, że pomocą społeczną objęte są w naszej gminie 122 rodziny. Rodzinom tym udzielana jest pomoc z różnorodnych powodów: m. in. z powodu bezrobocia – 48 rodzinom, niepełnosprawności – 37 rodzinom, długotrwałej choroby – 36 rodzinom, 11 rodzinom przyznano pomoc z powodu nadużywania alkoholu przez członka rodziny, a 18 rodzinom zostało przyznane wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, aż w 81 rodzinach istnieje problem ubóstwa, a 21 rodzinom została udzielona pomoc z uwagi na potrzebę ochrony macierzyństwa. Wywiady środowiskowe wskazują, że większość klientów boryka się ze zróżnicowanymi, nakładającymi się problemami rodzinnymi, finansowymi, w tym z problemem nadużywania alkoholu.

Dlatego tak istotne jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze profilaktycznym i naprawczym. Zważywszy na szeroki katalog skutków, czy szerokie spektrum negatywnego oddziaływania choroby alkoholowej należy konsekwentnie wdrażać niezbędne działania minimalizujące zjawisko uzależnienia.

Z informacji przekazanych przez zakłady opieki zdrowotnej wynika, że w naszej gminie w 2024r. (do października) nie było zgonów, których bezpośrednią lub pośrednią przyczyną było nadużywanie alkoholu czy narkotyków (w 2023 r. odnotowano 2 przypadki).

Dane przekazane przez Policję świadczą o tym, że nadużywanie alkoholu jest często przyczyną wypadków czy innych wykroczeń związanych z naruszeniem prawa.

W 2024 roku Policja zanotowała:

- 28 interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu (2023 r. - 21 interwencji)
- istnieje 9 środowisk podejrzanych o występowanie przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu, narkotyków (2023 r. - 3 środowiska)
- 5 postępowań o znęcanie fizyczne i psychiczne, które były związane z nadużywaniem alkoholu - (2023 r. - 2 postępowania)
- zatrzymanie 5 sprawców przemocy domowej (2023 r. - 1 sprawca)
- popełnienie 17 przestępstw pod wpływem alkoholu i związanych z jego nadużywaniem - (2023 r. - 12 przestępstw)
- 15 wypadków związanych z nadużywaniem alkoholu (2023 r. - 7 wypadków)

W związku ze zmianami wprowadzonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz.2151) Rada Miejska w Chodczu podjęła Uchwałę Nr XLV/296/18 z dnia 21 sierpnia 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie miasta i gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w której to Uchwałą Nr XLII/290/22 Rady Miejskiej w Chodczu z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniono zapis w paragrafie 2 pkt.3.

Rada Miejska uchwaliła:

1. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 22 zezwolenia
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 16 zezwoleń

2. Ustala się dla terenu miasta i gminy Chodecz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla:

- Napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa – 20 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 8 zezwoleń
- Napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18% alkoholu – 10 zezwoleń

3. Na terenie miasta i gminy Chodecz ustala się minimalną odległość 25 m dla punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych mierząc od drzwi wejściowych punktu sprzedaży do drzwi wejściowych obiektu szkoły, placówki oświatowo – wychowawczej i placówki opiekuńczej, plaż, kąpielisk, kościołów i cmentarzy. Pomiaru dokonuje się najkrótszym szlakiem komunikacyjnym dla pieszych zgodnie z zasadami ruchu drogowego.

4. W miejscach publicznych zabrania się spożywania napojów alkoholowych, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024 roku wydała do października 3 pozytywne opinie o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z w/w uchwałą. Limity zapisane w wyżej wymienionej uchwale nie zostały przekroczone.

Niezmiennym aspektem profilaktyki jest kontynuacja prac w zakresie monitoringu i kontroli sprzedaży napojów alkoholowych przede wszystkim osobom nieletnim.

2. Wskaźniki realizacji zadań.

Zmiany wprowadzone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz.2151 z późn. zm.) w 2018 roku dały samorządom nowe kompetencje. Przedstawiciele władz lokalnych mogą m.in. decydować o ograniczeniu sprzedaży alkoholu w godzinach od 22.00 do 6.00 rano. Takie uprawnienie daje nowe możliwości samorządom w zakresie kształtowania lokalnej polityki obejmującej ograniczenie dostępności fizycznej do alkoholu. Skorzystanie z tego uprawnienia pozwala wyjść naprzeciw częstym prośbom mieszkańców skarżących się na problemy powodowane przez osoby nietrzeźwe, poprzez objęcie wyznaczonego terenu zakazem sprzedaży alkoholu.

Na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi wpływ ma wiele czynników, ale jednym z ważniejszych, na który mamy możliwość oddziaływania na gruncie lokalnym, jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jak pokazały badania ESPAD, większość badanych młodych ludzi twierdzi, że nie ma trudności z dostępem do napojów alkoholowych, nawet tych wysokoprocentowych, mimo że sprzedawanie i podawanie alkoholu osobom niepełnoletnim jest przestępstwem. Tylko 4,6% uczniów młodszych i 1,7% uczniów starszych uznało za niemożliwe do zdobycia piwo.

W zakresie oddziaływania bezpośredniego Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu.

W zakresie działalności pomocowej istotnym ogniwem wsparcia dla mieszkańców jest Punkt Informacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej znajdujący się w Chodczu, ul. Waryńskiego 16 działający od 2003 roku. Terapeuta uzależnienia od alkoholu pełni dyżury 2 razy w miesiącu – w piątki, w godzinach od 16.00 do 19.00. Pomoc, jaką można uzyskać w tym punkcie obejmuje m.in. następujące kategorie: rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta; motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia; motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia; udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym; udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom; prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi; udzielanie konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie; motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc; udzielanie pomocy prawnej.

Chodecka grupa AA „Promyk”, która regularnie spotyka się w świetlicy opiekuńczo – wychowawczej w każdy piątek, liczy kilkudziesięciu „stałych członków”, zaś grupa Al-Anon – to kilka osób. Spotkania grup samopomocowych są z zasady wspierane z zewnątrz co oznacza, że często

w spotkaniach uczestniczy o wiele więcej osób. Są to anonimowi alkoholicy spoza terenu gm. Chodecz i ci mieszkańcy naszej gminy, którzy próbują zachować trzeźwość. Grupa AA ma w swoim składzie liderów; osoby z dorobkiem wieloletniej abstynencji, dające świadectwa trzeźwości. Raz w miesiącu organizowane są mitingi – spotkania otwarte dla wszystkich chętnych, zainteresowanych problematyką.

Bardzo ważne jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii uzależnienia osoby uzależnione i współuzależnione korzystały z oferty ruchów samopomocowych; przede wszystkim aby systematycznie uczestniczyły w mitingach Wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Badania dowodzą, że aktywne uczestnictwo w grupach samopomocowych wzmacnia efekty leczenia uzależnienia. Dlatego Komisja widzi potrzebę kontynuacji działań terapeutycznych jako najistotniejszych zadań programu. Działalność punktu informacyjnego i grup wsparcia, jest niezbędnym instrumentem przeciwdziałania alkoholizmowi, bez którego nie jest możliwe skuteczne oddziaływanie lecznicze. W tym mieści się finansowanie wizyt specjalisty i spotkania na Ogólnopolskich Dniach Trzeźwości w Licheniu.

Na podstawie badań naukowych określono, że w Polsce 943 tys. dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 lat ma rodziców z problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu. Udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z istotnych zadań samorządów lokalnych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Dlatego kolejnym istotnym punktem programu jest działalność świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, z którą komisja wiąże sprawę opieki nad dziećmi w czasie wolnym - organizacja zajęć wychowawczych dostosowanych do zainteresowań. Należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci potrzebujące wsparcia w różnym wymiarze: od pomocy w nauce, poprzez dożywianie, udział w zajęciach rozwojowych, aż po programy pomocy psychologicznej.

Obecnie wiemy, że człowiek może uzależnić się od niemal wszystkiego. Problem uzależnień w Polsce i na świecie narasta. Jeśli jeszcze kilka dekad temu na liście nałogów znajdowały się najczęściej alkoholizm, niktynizm czy narkotyki, z czego ten pierwszy był bodaj najpowszechniejszym, to obecnie rejestr ten jest znacznie dłuższy, a na czoło wysuwają się uzależnienia behawioralne.

Dużą wagę przyłożyć należy do odpowiedniego zidentyfikowania negatywnych zjawisk związanych z substancjami psychoaktywnymi, a także z problemem uzależnień behawioralnych, które zachodzą lub mogą zajść w naszej społeczności. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Dlatego istnieje potrzeba zrobienia diagnozy uzależnień behawioralnych.

Z uwagi na fakt, że najbardziej podatni na używanie środków psychoaktywnych są ludzie młodzi, najlepszym sposobem zapobiegania tym problemom jest zapewnienie młodzieży właściwych perspektyw. Najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są strategie angażujące szkołę i rodzinę. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć siebie i motywy swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność, można będzie zmniejszyć poszukiwania za alkoholem i środkami odurzającymi.

Należy więc w działaniach profilaktycznych położyć szczególny nacisk na umiejętności komunikacyjne i interpersonalne młodych ludzi, na umiejętność radzenia sobie ze stresem, budowania stabilnej samooceny i poczucia własnej wartości. Młodzi ludzie powinni umieć korzystać z wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z nałogowymi czynnościami, krytycznie patrzeć na negatywny wpływ mediów.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie naszej gminy realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobieganiu problemom społecznym w oparciu o tzw. szkolne programy wychowawcze i profilaktyki. Celem tych programów jest przede wszystkim: eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, rozwijanie postaw prozdrowotnych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych.

IV. Zadania i sposoby realizacji programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu - działania gminy wspierające leczenie uzależnienia od alkoholu:

Kontynuacja pracy Punktu Informacyjnego Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ.

- Diagnozowanie problemów alkoholowych rodziny.
- Konsekwentne motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ.
- Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu.
- Rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ.
- Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej

2. Udzielanie pomocy - działania gminy wspierające dzieci i rodziny oraz profilaktyka z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych:

- Finansowanie bieżącej działalności świetlicy opiekuńczo – wychowawczej, w tym zatrudnienie wychowawcy, dożywianie dzieci uczęszczających do świetlicy,
 - Wdrażanie projektów opiekuńczo- wychowawczych w świetlicy ze szczególnym uwzględnieniem okresu wakacyjnego – dofinansowanie zakupu nagród, materiałów edukacyjno – informacyjnych, gadżetów profilaktycznych, artykułów biurowych i spożywczych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowanych konkursów, zajęć opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ.
 - Wspieranie oddolnych inicjatyw integracyjnych dotyczących spędzania czasu wolnego, w tym organizacja spotkania opłatkowego dla wykluczonych społecznie i uzależnionych oraz dofinansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ.
 - Współorganizowanie i współfinansowanie spotkań profilaktycznych dla dzieci, młodzieży - zakup programu profilaktyki uzależnień w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w NPZ .
 - Czynne włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii profilaktycznych oraz edukacyjnych dotyczących profilaktyki alkoholowej, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.
 - Monitorowanie skali problemów alkoholowych w gminie – dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów w ramach monitorowania i badania problematyki, o której mowa w NPZ – diagnoza uzależnień behawioralnych.
3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów społecznych w tym alkoholowych:
- Umożliwienie mieszkańcom dostępu do usług prawniczych i psychologicznych, mających związek z uzależnieniem od alkoholu w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ.
 - Nieodpłatne udostępnianie pomieszczeń na spotkania trzeźwościowe.
 - Organizacja i dofinansowanie wyjazdu na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe w Licheniu dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami w NPZ.

- Pozyskiwanie dla mieszkańców nowych usług np. programów dla sprawców przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ.
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego
- Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałą Rady Gminy.
 - Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ poprzez kontrole z upoważnienia Burmistrza Chodcza punktów sprzedaży napojów alkoholowych co do zgodności przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.
 - Podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym.
5. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego. Kierowanie spraw do sądu o leczenie odwykowe, w tym:
- skierowanie osoby na badanie biegłych (psycholog, psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego,
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
 - złożenie wniosku o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.
6. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Współrealizacja z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej działań wymienionych w programie, a w szczególności:
- przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego,
 - przeprowadzanie spotkań motywacyjnych z osobami uzależnionymi mające na celu
 - poddanie się leczeniu odwykowemu w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej zgodnie z założeniami NPZ,
 - prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego,
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z obowiązującymi przepisami,
 - kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sporządzanie na ich podstawie protokołów, aby zwiększać skuteczność w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ.
 - inicjowanie i stała współpraca z instytucjami oraz służbami działającymi na rzecz poprawy stanu zdrowia oraz sytuacji życiowej osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin.

V. Cele programu

1. Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież(np. niekontrolowane korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych).

Cele będą realizowane w oparciu o cele NPZ, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

(Dz. U. z 2012 r. poz.1169 oraz z 2018 r. poz.1217), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz.2240).

2. Cele szczegółowe Programu:

- promocja zdrowia - uświadamianie zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz nałogowego korzystania z Internetu, komputera, smartfona itp.
- promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego bez alkoholu i innych używek
- profilaktyka z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym
- zmniejszanie patologii życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie
- zmniejszanie rozmiarów naruszania prawa na rynku alkoholowym

VI. Adresaci programu

Odbiorcami programu są mieszkańcy miasta i gminy, w szczególności:

1. Dzieci i młodzież.
2. Osoby i rodziny dotknięte problemem alkoholowym.
3. Osoby i rodziny zagrożone problemem alkoholowym.

VII. Sposób realizacji i finansowania

Sposób realizacji i finansowania

Realizacja zadań nastąpi poprzez :

- ✓ zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia i informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków, a także nałogowego korzystania z komputera, telefonu komórkowego,
- ✓ zwiększanie dostępności do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- ✓ egzekwowanie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności co do przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu, monitoring nadużywania alkoholu w obszarach ochrony zdrowia, porządku publicznego, pomocy społecznej.

Program finansowany będzie ze środków uzyskanych z wpływów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, środków pochodzących z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki), wprowadzonych na mocy ustawy z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, a także może być finansowany z środków własnych budżetu gminy oraz z innych źródeł, m.in. środków zewnętrznych, dotacji celowych z budżetu państwa, określonych w Uchwale budżetowej dla Miasta i Gminy Chodecz Dział 851, Rozdział 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Wszystkie w/w środki przeznacza się na realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu i narkotyków.

W przypadku zmian w budżecie spowodowanych zwiększeniem lub zmniejszeniem wpływów, o których mowa wyżej, program będzie dostosowany do faktycznych możliwości finansowych.

VIII. Podmioty realizujące program

Program realizuje Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodczu współpracując z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- policją,
- placówkami oświatowymi,

- służbą zdrowia

IX. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Członkom Komisji, powołanym przez Burmistrza Chodcza, przysługuje wynagrodzenie w kwocie 180 zł za udział w posiedzeniu. Dokumentem potwierdzającym udział w posiedzeniu jest lista obecności.

PREZESIDENTOWA
ANNA TWARDOŃSKA

Anna Twardowska